

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра міжнародних економічних відносин та управління проектами

Професор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Івритюк С. В. *С.В.Івритюк*

Протокол № 2 від «16» жовтня 2019 р.

№32516102019

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

**Актуальні проблеми світового господарства і
міжнародних економічних відносин**

Підготовки магістра

Спеціальності **292** міжнародні економічні відносини

Освітньо-професійної програми міжнародні економічні відносини

Луцьк -2019

Програма навчальної дисципліни „Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин” підготовки магістрів, спеціальності "міжнародні економічні відносини", за освітньо-професійною програмою "міжнародні економічні відносини".

Розробник: Сищук А. А., доцент кафедри міжнародних економічних відносин та управління проектами, к. е. н., доцент

Рецензент: Романюк Н. І., доцент кафедри міжнародних відносин та регіональних студій, к. г. н.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин та управління проектами

протокол № 4 від 10 2019 р.

Завідувач кафедри :

Бояр А. О.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету міжнародних відносин

протокол № 4 від 10 2019 р.

Голова науково-методичної комісії факультету

Романюк Н. І.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	29 «Міжнародні відносини», 292 «Міжнародні економічні відносини», «Міжнародні економічні відносини», магістр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання – 1
		Семестр – 2
ІНДЗ: немає		Лекції – 22 год.
		Практичні (семінарські) – 30 год.
		Самостійна робота – 88 год.
		Консультації - 10 год.
Форма контролю: іспит.		

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Змістом навчальної дисципліни „Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин” є вивчення сучасних методологічних основ аналізу, чинників, тенденцій та актуальних проблем розвитку світового господарства і міжнародних економічних відносин структури сучасного світу, місця України у сучасних світогосподарських процесах.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях: опанування методологічними основами аналізу світового господарства і міжнародних економічних відносин; з'ясування суті, чинників, тенденцій та проблем розвитку сучасного світового господарства і міжнародних економічних відносин; аналізу структури сучасного світу та специфіки її елементів; осмислення проблем ефективної участі України у міжнародних економічних процесах та напрямів їх вирішення.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Економічний вимір глобалізації.
2. Структура сучасного світу і динаміка цивілізаційних взаємодій.

Змістовий модуль 1. Економічний вимір глобалізації.

Тема 1. Глобальна трансформація сучасного суспільства.

Специфіка сучасної глобальної трансформації. Оновлення методології аналізу глобальних трансформаційних процесів. Проблеми у світовій економіці. Зростання взаємозалежності національних держав у реалізації їх економічних, технологічних, соціальних та інших цілей. Формування консолідованих інтересів. Суть та етапи глобалізації. „Наздоганяючий” розвиток в умовах постіндустріалізму та глобалізації. Основні фактори структурних змін.

Тема 2. Фінансова глобалізація.

„Спільні гроші” в стратегії „спільного дому”. Політичні аспекти „спільних грошей”. „Магічний” трикутник. Глобальний ринок реальних активів. Практика міжнародної фінансової спекуляції. Вмонтовані ризики. Фінансова гомогенізація. Можливі наслідки сучасних фінансових криз. Міжнародні фінансові організації та їх роль у регулюванні глобального фінансового середовища.

Тема 3. Неоліберальна модель глобалізації.

Сучасний неолібералізм. Геоекономіка і неоліберальна модель глобалізації. Криза неоліберальної моделі глобалізації. Перетворення основ конкурентоздатності центрів світового господарства. Нові регулятори світового господарства. Зміни на периферії і утворення нових акторів міжнародної конкуренції на глобальних ринках.

Змістовий модуль 2. Структура сучасного світу і динаміка цивілізаційних взаємодій.

Тема 4. Постіндустріальність світу.

Технологічна революція як основа автономності постіндустріальних суспільств. Теоретичні основи постіндустріального проекту і дійсність. Самодостатність постіндустріального суспільства. Постмодернізм у постіндустріальній цивілізації. Особливості господарського суперництва у постіндустріальну епоху. Нові перспективи та принципи взаємодії цивілізаційного центру і периферії.

Тема 5. Глобальний парадокс і тенденції світового розвитку.

Суть глобального парадоксу. „Осьова ” тенденція світового розвитку. Альтернативна глобалізація; економічна глобалізація проти фінансової .

Прояви гомогенності. Регіоналізація на тлі глобалізації. Держава й економіка: світові тенденції. Національні моделі економічного розвитку.

Структура навчальної дисципліни подана у вигляді таблиці 2.

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Сем.	сам.	конс.
Змістовий модуль 1. Економічний вимір глобалізації					
Тема 1. Глобальна трансформація сучасного суспільства	32	6	6	18	2
Тема 2. Фінансова глобалізація	27	4	6	16	1
Тема 3. Неоліберальна модель глобалізації	28	4	6	16	2
Разом за змістовим модулем 1	87	14	18	50	5
Змістовий модуль 2. Структура сучасного світу і динаміка цивілізаційних взаємодій					
Тема 4. Постіндустріальність світу	31	4	6	19	2
Тема 5. Глобальний парадокс і тенденції світового розвитку	31	4	6	19	2
Разом за змістовим модулем 2	62	8	12	38	4
Усього годин	149	22	30	88	9

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Таблиця 3

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Аналіз специфіки сучасної трансформації міжнародних економічних відносин, визначення можливих і конструкцій сучасного світу та шляхів формування консолідованих інтересів держав.	14
2	Дослідження особливостей „наздоганяючого” розвитку різних груп країн в умовах постіндустріалізму і глобалізації.	14
3	Аналіз процесу перетворення основ конкурентоспроможності центрів світового господарства та змін на периферії.	14
4.	Дослідження особливостей постіндустріального проекту і суперечностей його реалізації.	14
5.	Аналіз сучасної практики міжнародної фінансової глобалізації.	12

6	Дослідження ролі держав та міжнародних економічних організацій у процесі гомогенізації та проявів гомогенності у сучасному світовому господарстві .	10
7	Аналіз ролі багатонаціональних корпорацій у формуванні інституційного устрою сучасного світового господарства.	10
	Разом	88

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Таблиця 4

Поточний контроль (має = 40 балів)															Модульний контроль (має = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1										Модуль 2					МКР 1	МКР 2	
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2												
Т1			Т2			Т3			Т4			Т5			30	30	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15			
3	3	2	2	3	3	2	3	3	2	3	3	2	3	3			

Критерії оцінювання

Оцінка студента складається шляхом додавання балів за рівень відповідей на семінарських заняттях та підсумкового тесту. За виступи на семінарах студент може набрати разом 40 балів за один семестр. Розподіл балів наведено в таблиці 4. Підсумкове тестування здійснюється у вигляді написання 2 модульних контрольних робіт, кожна з яких оцінюється у 30 балів.

Студенти, що отримали менше 75 балів за підсумками поточного навчання, не мають права на автоматичне зарахування отриманих балів і зобов'язані скласти іспит. При цьому результати МКР у такому випадку анулюються.

Максимальна кількість балів за іспит – 60.

Шкала оцінювання

Таблиця 5

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка для екзамену
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Андрийчук В. Т. Дихотомность реанимационно-поступательного механизма мирового хозяйства и диспозиция Украины в системе международных экономических отношений // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2013. - №3. – С. 6-18.
2. Асеомглу Д., Робинсон Джеймс. Политика ли экономика? Ловушки стандартных решений / Д. Асеомглу, Джеймс Робинсон // Вопросы экономики. – 2013. - №12. – С. 4-28.
3. Ананьин О., Хаткулов Р., Шестаков Д. Вашингтонский консенсус: пейзаж после битв / О. Ананьин, Р. Хаткулов, Д. Шестаков //Мировая экономика и международные отношения. – 2010. - №12. – С. 15-20.
4. Білорус О. Проблеми глобальної модернізації та імперативи неоіндустріалізації транзитивних країн / О. Білорус //Фінанси України. – 2013. - № 7. – С. 7-17.
5. Білорус О. Г. Глобальна інтеграція і тенденції кризової еволюції світу / О. Г. Білорус // Економічний часопис ХХІ. – 2013. - № 7 – 8. – С. 3-6.
6. Білорус О. Г. Транзитивні країни в системі постіндустріального глобалізму / О. Г. Білорус // Економічний часопис ХХІ. – 2013. - № 7 – 8. – С. 3-6.
7. Білорус О. Г., Гаврилук О. В. Фінансова глобалізація: парадигмальні зрушення та ризики / О. Г. Білорус, О. В. Гаврилук //Економічний часопис ХХІ. – 2012. - № 9 – 10. – С. 3-6.
8. Гальчинський Анатолій. Глобальні трансформації: концептуальні альтернативи. Методологічний аспект: Наук. вид./ Анатолій Гальчинський – К.: Либідь, 2006.
9. Гальчинський А. Економічний розвиток: методологія оновленої парадигми / А. Гальчинський // Економіка України. – 2012. - №5. – С. 4-19.
10. Гальчинський Анатолій: "Інформаційна революція і новий виток нооперетворень" / Анатолій Гальчинський // Дзеркало тижня. -[Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://dt.ua/macrolevel/anatoliy-galchinskiy-informaciyna-revoluciya-i-noviy-vitok-nooperetvoren-257605_.html
11. Гальчинський А. Конвергентний ринок - методологія перспективи? / А. Гальчинський // Економіка України. – 2014. - №1. – С. 4-17.

12. Гальчинський А. Методологія складних систем / А. Гальчинський // Економіка України. – 2007. - №8. – С. 4-18.
13. Гальчинський Анатолій: "На порядку денному світового співтовариства — новий етап глобалізації" / Анатолій Гальчинський // Дзеркало тижня. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://dt.ua/macrolevel/anatoliy-galchinskiy-na-poryadku-dennomu-svitovogo-spivtovaristva-noviy-etap-globalizaciyi-252853_.html
14. Гальчинський Анатолій. Політична нооекономіка: начала оновленої парадигми економічних знань / Анатолій Гальчинський – К.: Либідь, 2013.
15. Гонтмахер Е. Мировые миграционные процессы: необходимость глобального регулирования / Е. Гонтмахер // Вопросы экономики. – 2013. - №10. – С.136-146.
16. Гражевська Н. І., Трохименко В. І. Інституційна зміна світової економіки за умов фінансової глобалізації / Н. І. Гражевська, В. І. Трохименко // Фінанси України. – 2013. - № 5. – С. 58-68.
17. Вернон Сміт: Не стягуйте податки з бізнесу. Це нерозумно / Сміт Вернон // Економічна правда. – 21. 06. 2017. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/publications/2017/06/21/626285/>
18. Гіл Чарльз. Міжнародний бізнес. Конкуренція на глобальному ринку / Чарльз Гіл. – К.: „Основи”, 2001.
19. Горбулин Владимир. "Ценности общества" и "гибридный мир": кризис модели защиты. Ценностные дилеммы внешней и внутренней эффективности / Владимир Горбулин // Зеркало недели. - 25.06.2017. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://zn.ua/internal/cennosti-obschestva-i-gibridnyu-mir-krizis-modeli-zaschity-252420_.html
20. Иноземцев В. „Глобализация” национальных хозяйств и современный экономический кризис /В. Иноземцев. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.rambler.ru/cgi-bin/rambler
21. Иноземцев В.Л. Современное постиндустриальное общество: природа противоречия, перспективы: Учеб. пособие для студентов вузов / В. Л. Иноземцев. – М.: Логос, 2000.
22. Кравчук Н. Я. Системні детермінанти та стратегічні вектори реструктуризації геофінансового простору в умовах нерівноважного розвитку // Економічний часопис ХХІ. – 2013. - № 7 – 8. – С. 6-10.
24. Давимука С. А., Федулова Л. І. Креативний сектор економіки: досвід та напрями розбудови : монографія / С. А. Давимука, Л. І. Федулова ; ДУ “Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України”. – Львів, 2017. – 528 с.
26. Луцишин З.О. Трансформація світової фінансової системи в умовах фінансової глобалізації/З. О. Луцишин. – К.: Видавничий центр „Друк”, 2002.
27. Неолиберальная модель глобализации и социальная роль государства. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://studme.org/50495/ekonomika/neoliberalnaya_model_globalizatsii_sotsialnaya_rol_gosudarstva

28. Світова економіка: Підручник /А. С. Філіпенко, В. С. Будкін, О.І. Рогач та ін. – К.: „Либідь”,2007.
29. Теорії постіндустріального суспільства та постмодернізм. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://pidruchniki.com/1652020558122/sotsiologiya/teoriyi_postindustrialnogo_susplstva_postmodernizm
30. Філіпенко А. Політекономія світового господарства / А. Філіпенко // Журнал європейської економіки. – 2012. - №1. – С. 3-12.
31. Філіпенко А. С. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть /А.С. Філіпенко, В.С. Будкін, А.С. Гальчинський та ін. – К. : ”Либідь”, 2002.
32. Філіпенко А.С. Економічний розвиток сучасної цивілізації: Навч. посібник / А. С. Філіпенко. – К.: Знання, 2000.
33. Шишков Ю.В. Интеграционные процессы на пороге XXI века. Почему не интегрируются страны СНГ?/ Ю. В. Шишков.– М.: НП «Ш тысячелетие», 2001.
34. Шишков Ю. Регионализация и глобализация мировой экономики: альтернатива или взаимодополнение?/ Ю.В. Шишков //Мировая экономика и международные отношения. – 2008. - №8. – С. 3-20.
35. Яковец Ю.В. Глобализация и взаимодействие цивилизаций /Ю. В. Яковец. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: ЗАО «Издательство «Экономика»», 2003.
36. Bradford J. DeLong. "Globalization" and "Neoliberalism" / J. Bradford DeLong. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.j-bradford-delong.net/>
37. Collins Mike. We Are In The Post-Industrial Economy / Mike Collin. - Mon, 04/21/2014 . - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.manufacturing.net/blog/2014/04/we-are-post-industrial-economy>
38. Europe’s single currency: France v Germany. - The Economist. - Oct 29th 2016. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.economist.com/topics/approved/Colombia's%20peace%20process,%20in%20charts?page=256>
39. Friedman Thomas L. Owning Your Own Future / Thomas L. Friedman. - MAY 10, 2017. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.nytimes.com/2017/05/10/opinion/owning-your-own-future.html?ref=opinion&_r=0
40. Neoliberal Globalization: Is There an Alternative to Plundering the Earth? - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.globalresearch.ca/neoliberal-globalization-is-there-an-alternative-to-plundering-the-earth/24403>
41. Post-industrial economy. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://en.wikipedia.org/wiki/Post-industrial_economy

8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Специфіка сучасної глобальної трансформації міжнародних економічних відносин.
2. Напрямок та зміст трансформації.
3. Зростання взаємозалежності національних держав у реалізації їх економічних, технологічних, соціальних та інших цілей.
4. Формування консолідованих інтересів.
5. Суть та етапи глобалізації.
6. „Наздоганяючий” розвиток в умовах постіндустріалізму і глобалізації.
7. Основні фактори структурних змін.
8. Перехід до інформаційного суспільства.
9. Сучасний неолібералізм. Перетворення основ конкурентноздатності центрів світового господарства.
10. Нові регулятори світового господарства.
11. Зміни на периферії.
12. Можливі наслідки сучасних фінансових криз.
13. Основи постіндустріального проекту.
14. Постіндустріальний проект і дійсність.
15. Постмодернізм.
16. Центр і периферія.
17. Політична структура на межі століть: нові проблеми і виклики.
18. Геополітика та геоekonomіка.
19. Україна в сучасній структурі світу.
20. Суть і структура глобального парадоксу.
21. „Осьова ” тенденція світового розвитку.
22. Альтернативна глобалізація; економічна глобалізація проти фінансової.
23. „Спільні гроші” в стратегії „спільного дому”.
24. „Магічний” трикутник.
25. Глобальний ринок реальних активів.
26. Практика міжнародної фінансової спекуляції.
27. Політичні аспекти „спільних грошей”.
28. Успіхи та невдачі стратегії глобалізації.
29. Регіоналізація на тлі глобалізації.
30. Держава й економіка: світові тенденції.
31. Національні моделі економічного розвитку.
32. Міжнародні фінансові організації та їх роль в умовах економічної глобалізації.